

Kinder Torah®

Parashas Miketz

Mehadrin Min HaMehadrin

Can I see your menorah, Yossie?"

"Sure, Dovid."

"Wow, it really is beautiful."

"I am really looking forward to lighting all eight candles tonight. I have just enough oil left."

As Yossie said that, he noticed that Dovid's face fell.

"What's the matter Dovid?"

"It's really nothing, Yossie. Just that I do not have enough oil to light any candles tonight."

"Oy vey. That's terrible! Let me give you some of my oil."

"You can't do that, Yossie. You will not be able to light all eight candles."

Yossie opens up the Chofetz Chaim's masterpiece of halacha, the Mishna Brura to the halachos of Chanukah (671:2).

"It says clearly that if oil is scarce, and your friend has no oil, it is better to give him some oil, and you can both do the mitzvah. The *din* (minimum requirement of the law) is only one candle per night." "That is wonderful. I will be able to light my menorah tonight after all."

Kinderlach . . .

We all know the halacha of "Mehadrin Min HaMehadrin" (doing the mitzvah in the most beautiful fashion). We light one candle the first night and add one each night until we light eight on the last night. Yossie has another type of "Mehadrin" in mind. The Mishna Brura allows one to sacrifice his own "Mehadrin" to give another the opportunity to do the mitzvah. Yossie wants to do a "Mehadrin" (beautiful) act of chessed (kindness) for his friend Dovid. This adds a new dimension to the "Mehadrin Min HaMehadrin" of Chanukah.

Miracle Oil

Why do we celebrate eight days of Chanukah? The Greeks entered the Beis HaMikdash and defiled all of the oil that was used to light the menorah. All except one flask. That oil, which would have naturally burned one day, instead burned for eight days. Only the last seven days of burning were miraculous. Why, then do we celebrate eight days? This famous question is asked by the Beis Yosef. To begin to answer it, let us first understand why the Greeks wanted to defile all of the oil. The oil lit the menorah, which represented the light of Torah. As the verse states, "Because the lamp is a mitzvah, and the Torah is light" (Mishlei 6:23). The goal of

Greeks was to destroy the Jews spiritually, not physically. By defiling all of the oil, they wanted to extinguish the light of Torah in the world. Amazingly, they overlooked one flask.

Rav Shlomo Brevda, Shlita, in his sefer "L'hodos U'l'hallel" shares a deep insight. The flask that survived was itself a miracle. How could they overlook it? Therefore, it is no surprise that other miracles came from this miraculous flask. This flask is a parable to our generation. After all of the trials and tribulations of 2000 years of exile, pogroms, holocaust, and assimilation, the Jewish people have survived. Anyone who has remained faithful to Hashem and His Torah in our days is a living miracle, like the miraculous flask. Therefore, we can expect miraculous things to come from him.

Kinderlach . . .

You are a living miracle. What does that mean? You can accomplish miracles. Do not ever think that any spiritual accomplishment is out of your reach. "I cannot learn that Mishna. It is too hard for me." "I cannot make peace with my friend." "I cannot listen to my Imma; I don't have koach (strength)." You do have koach. Just try a little harder. Chanukah is coming, the time of miracles. You will succeed. You are the stuff of which miracles are made.

Perfect Emunah

Pharaoh was upset. Very upset. His sleep the past night had been disturbed by two very troubling dreams. "In the morning he felt agitated, so he summoned all of the magicians and wise men of Mitzrayim. Pharaoh told them his dreams, but no one could interpret them" (from Bereshis 41:8).

How did Pharaoh behave when he was upset? Not very nicely. He had previously condemned the chief baker to death because a pebble found its way into his loaf of bread. He threw the chief wine steward into prison for allowing a fly to fall into his cup of wine. Pharaoh was a cruel king who was merciless to those who did not meet his expectations. This particular day, after the dreams, he was angry, agitated, and extremely dangerous. In this frame of mind, he sent for Yosef. The King's messengers arrived in the pit dungeon of Mitzrayim. They quickly washed, shaved, and dressed Yosef, then whisked him off to the Royal Palace to interpret Pharaoh's dream. Yosef must have been terrified.

What are Pharaoh's first words to him? "I have dreamed a dream, but there is no one who can interpret it. I have heard

about you, that you can understand a dream and interpret it" Bereshis (41:15). Rav Mattisyahu Solomon, in his sefer "With Hearts Full of Faith" considers Yosef's possible responses to this statement. He could have agreed with Pharaoh and said, "Yes your majesty." Alternatively, he could have nodded meekly and bowed his head. The last thing that one would have expected him to do was contradict Pharaoh. That audacious act could incur the death penalty. Yet, that is exactly what he did. "And Yosef answered Pharaoh, saying, 'It is beyond me. God will respond with Pharaoh's welfare'" (41:16). Why did he have to answer Pharaoh in this way? He could have at least first interpreted the dreams, calmed Pharaoh down, and then told him that the interpretation came from Hashem. Instead, as soon as he comes in facing this cruel and agitated despot, he instantly declares that his interpretative talents are not his own. They are from Hashem.

Rav Solomon calls this the ultimate expression of Yosef's *emunah* (faith). He sees with perfect clarity that the Divine Hand is guiding every event in his life. Therefore, he has nothing to fear. Pharaoh presents no threat to him. Furthermore, he cannot allow even a moment's misconception about the source of the dream's interpretation. Pharaoh must know immediately that it is from The Almighty. This strong conviction apparently had a profound effect on Pharaoh, and brought him around to Yosef's way of thinking. After the dream is interpreted, Pharaoh tells him "Since Hashem has informed you of this, there is no one as intelligent and wise as you" (41:39). Pharaoh has apparently been convinced that Yosef's abilities come directly from Hashem. This is the awesome power of perfect *emunah*. It is unshakeable. It maintains a person's calmness and poise in all situations. In addition, it is so compelling, that it can change the heart of even the cruelest despot. This is the perfect *emunah* of Yosef HaTzaddik.

Kinderlach . . .

Emunah is a wonderful thing. It is the knowledge, deep in the heart, that Hashem is with you at all times. He is directing your life, and everything that happens to you. Everything that He does is good and perfect; therefore, whatever is happening to you is good. There is no reason to panic or be afraid. Things may be unpleasant. They seem bad. Do not worry. Hashem is making them happen, therefore they are by definition good. There is no reason to fear, panic, be angry, or upset. Calmly say to yourself the immortal words of Dovid HaMelech, "Though I walk through the valley of the shadow of death, I will fear no evil, for You are with me" (Tehillim 23:4).

הגדת לבנד

פרשת מקץ

מהדרין מן המהדרין

"יוסי, אני יכול לראות את החנוכה שלך?"
"בודאי, דוד."

"איזה יופי של חנוכה!"
"אני כבר מחכה להדליק את כל שמונת הנרות הלילה. נשאר לי בדיוק מספיק שמן."

תוך כדי דיבור, הבחין יוסי שפניו של דוד נפלו.

"מה קרה דוד?"

"שום דבר מיוחד, יוסי. רק שלא נשאר לי שמן להדליק הלילה."
"אוי וי, זה נורא! אני אתן לך משלי."
"אתה לא יכול, יוסי. לא יהיה לך מספיק בשביל להדליק שמונה נרות."

יוסי פתח את ספר ההלכה של החפץ חיים, ה"משנה ברורה"

בהלכות חנוכה (רע"א ס"ק ב').

"כתוב כאן שאם אין השמן מצוי ולחברך אין שמן, טוב יותר לתת לו קצת משלך וכך תוכלו שניכם לקיים את המצוה. מעיקר הדין יש להדליק רק נר אחד בכל לילה."
"נפלא. אולי בכ"ז אוכל להדליק את החנוכה שלי הלילה."

ילדים יקרים ...

כולנו מכירים את ההלכה של "מהדרין מן המהדרין". אנו מדליקים נר אחד בלילה הראשון, ומוסיפים נר בכל לילה עד שמדליקים שמונה נרות בלילה האחרון. יוסי חושב על עוד סוג של "מהדרין". המשנה ברורה מתיר לאדם להקריב את ה"מהדרין" שלו כדי לאפשר לאדם נוסף לקיים את המצוה. יוסי רוצה לעשות חסד "למהדרין" עם חברו דוד. זה נותן מימד נוסף ל"מהדרין מן המהדרין" של חנוכה.

פרעה, ורק לאחר מכן לספר לו שהפתרון בא מאת ה'. ובמקום זה, ברגע שהוא נכנס ועומד לפני רודן אכזרי ועצבני זה, הוא מכריז מיד שכשרונות פתירת החלומות שלו אינם שלו. מקורם באלוקים.

הרב סלומון מכנה זאת "הביטוי האולטימטיבי של אמונתו של יוסף בה'". יוסף רואה בבהירות מוחלטת שיד ה' היא שמכוונת כל רגע ורגע מחייו, ולפיכך אין לו סיבה לפחד. פרעה אינו מהווה איום עליו. ובנוסף לכך, יוסף אינו יכול להרשות אפילו רגע אחד של הבנה לא נכונה בדבר המקור של פתרון החלום. על פרעה לדעת מיד שהפתרון הוא מאת ה'. להכרה חזקה זו של יוסף היתה כנראה השפעה עמוקה על פרעה, והיא שהביאה אותו להכיר בדרך החשיבה של יוסף. לאחר פתרון החלום, אומר פרעה ליוסף: "אחרי הודיע אלוקים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך" (מ"א, ל"ט). נראה שפרעה אכן השתכנע שיכולותיו של יוסף מגיעות ישירות מה'. זהו הכוח האדיר של אמונה מושלמת. אי אפשר לערער אותה. בנוכחותה האדם שומר על שלוותו ועל יציבותו בכל מצב שהוא. ובנוסף לכך, אמונה זו היא כה מחייבת, שהיא יכולה להביא למהפכה אפילו בלב של הרודן האכזרי ביותר. זוהי האמונה המושלמת של יוסף הצדיק.

ילדים יקרים ...

אמונה היא דבר נפלא. היא הידיעה, עמוק בלב, שה' נמצא איתנו בכל עת. הוא שמנווט את חיינו ואת כל מה שקורה לנו. כל מה שהוא עושה הוא טוב ומושלם, ולכן, כל מה שקורה לנו הוא טוב במהותו. אין סיבה להיכנס לפאניקה או לפחד. "יתכן שיקרו דברים בלתי נעימים. ויתכן שהם ייראו לנו אפילו רעים. אך אין לדאוג. ה' הוא שגרם להם לקרות, ולכן הם ממילא טובים. אין סיבה לפחד, להיבהל או להצטער. כל מה שעלינו לעשות הוא לשגן לעצמנו את דברי דוד המלך, "גם כי אלך בגיא צלמוות, לא אירא רע כי אתה עמדי" (תהלים כ"ג, ד').

שמן ניסי

מדוע חוגגים אנו שמונה ימי חנוכה? היוונים נכנסו לבית המקדש וטמאו את כל השמן שהיה מיועד להדליק את המנורה. הכל, מלבד פך אחד. שמן זה שבאופן רגיל היה מספיק להדלקה של יום אחד, הספיק לשמונה ימים. בעצם רק שבעת הימים האחרונים היו ניסיים. מדוע, אם כן, חוגגים אנו שמונה ימים? שאלה מפורסמת זו נשאלת על ידי ה"בית יוסף". כדי לענות עליה, עלינו להבין קודם כל מדוע רצו היוונים לטמא את כל השמנים. בשמן הדליקו את המנורה אשר סמלה את אור התורה, כמו שכתוב "כי נר מצוה ותורה אור" (משלי ו', כ"ג). מטרתם של היוונים היתה להרוס את היהודים מבחינה רוחנית, ולא מבחינה גשמית. על ידי כך שטמאו את השמנים, הם רצו להכחיד את אור התורה מן העולם. למרבה הפלא, הם לא מצאו פך אחד.

לר' שמלמה ברעודה שליט"א, בספרו "להודות ולהלל", יש הסבר עמוק לדברים. עצם זה שהפך ניצל, היה נס בפני עצמו. כיצד יתכן שלא השגיוח בוז משום כך, אין זה מפליא שניסים נוספים התרחשו בפק ניסי זה. פך זה הינו משל לדורנו. לאחר כל הנסיונות והצרות של אלפיים שנות גלות, פוגרומים, שואה, התבוללות, עדיין הצליח עם ישראל לשרוד. כל מי שנשאר נאמן לה' ולתורתו בימינו אלו הינו בבחינת נס כמו הפך הניסי. משום כך, אפשר לצפות שכל מיני ניסים יתרחשו בו.

ילדים יקרים ...

אתם בבחינת נס גלוי. מה זאת אומרת? אתם יכולים להגיע להשגים ניסיים. לעולם אל תחשבו שיש הישגים רוחניים כלשהם שהינם מעבר להשגתכם. "אני לא יכול ללמוד משנה, זה יותר מדי קשה בשבילי." "אני לא יכול להשלים עם החבר שלי." אני לא יכולה לעשות מה שאמא אומרת, אין לי כח." יש לכם כח, רק נסו קצת יותר חזק. עכשיו חנוכה, זהו זמן של ניסים. אתם כן תצליחו. אתם עשויים מן החומר ממנו נעשים ניסים.

כיצד היה פרעה מתנהג בדרך כלל כאשר היה נסער? התנהגותו בזמנים כאלה לא היתה טובה במיוחד. בעבר הוא כבר דן את שר האופים למוות בשל אבן קטנה שנמצאה בכיכר לחם. הוא השליך את שר המשקים לכלא על שלא מנע מזבוב לחדור אל כוס היין שלו. פרעה היה מלך אכזר שלא ריחם על אלה שלא מילאו אחר ציפיותיו. ביום הזה, לאחר החלומות שחלם בלילה, הוא היה כעוס ומוטרד ועל כן היה מסוכן מאוד. זה היה מצב הרוח שלו כאשר שלח להביא את יוסף. שליחי המלך הגיעו לבית הסוהר של מצרים. חיש מהר הם רחצו וגילחו את יוסף והלבישו אותו בבגדים נקיים, ולאחר מכן הביאו אותו במרוצה לארמון המלוכה כדי שיפתור את חלום פרעה. יש להניח שיוסף חש אימה רבה.

במה פתח פרעה את דבריו ליוסף? "חלום חלמתי ופותר אין אותו ואני שמעתי עליך לאמור תשמע חלום לפתור אותו" (בראשית מ"א, ט"ו). הרב מתתיהו סלומון, בספרו "בלבבות מלאים אמונה" מעלה כמה תגובות אפשריות של יוסף להצהרה זו של פרעה. הוא היה יכול להסכים עם פרעה ולומר לו, "כן הוד מלכותו." והוא היה יכול להניד בראשו לאות הן ולהרכיבו בהכנעה. הדבר האחרון שהיינו מצפים ממנו לעשות הוא לסתור את דברי פרעה. תגובה מחוצפת מעין זו היתה עלולה להביא עליו גזר דין מוות. אבל כך הוא עשה בכל זאת. "וינן יוסף את פרעה לאמור בלעדי, אלוקים יענה את שלום פרעה" (מ"א, ט"ז). מדוע השיב יוסף כך לפרעה? הוא יכול היה לפחות לפתור את החלומות בתחילה, להרגיע את